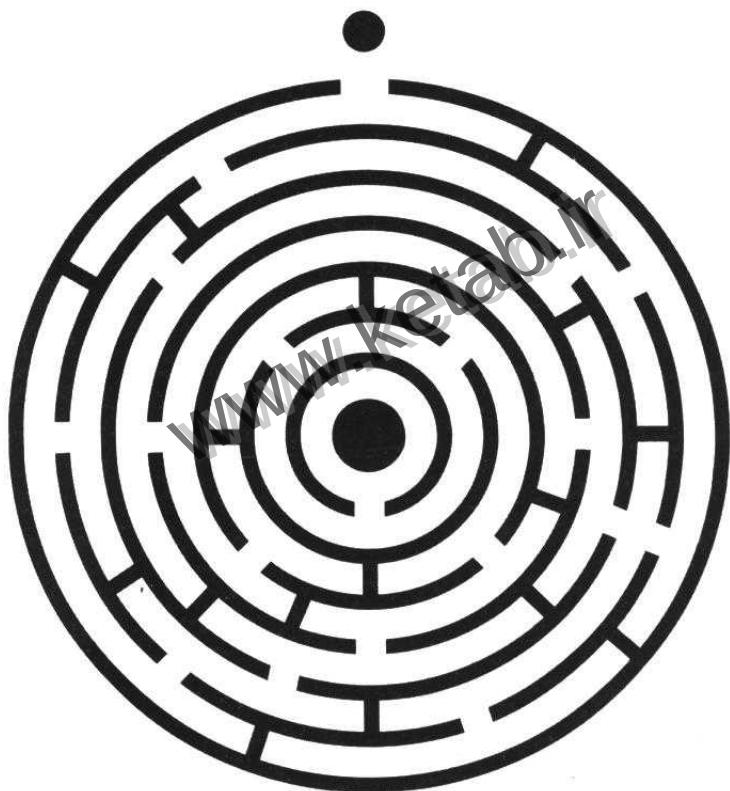

گوی و میدان

گام به گام فعالیت‌های مسئله محور، از مسئله‌یابی تا حل مسئله

عنوان و نام پدیدآور: گوی و میدان: گام به گام فعالیت‌های مسئله‌محور، از مسئله‌یابی تا حل مسئله / پدیدآورنده مؤسسه متد (مرکز توسعه

دانش مسئله‌محوری)؛

عنوان دیگر: گام به گام فعالیت‌های مسئله‌محور، از مسئله‌یابی تا حل مسئله.

مشخصات نشر: تهران، دانشگاه امام صادق علیه السلام، بسیج دانشجویی، مؤسسه

علمی فرهنگی سدید، ۱۴۰۰؛

۶-۳۲-۶۰۱۸-۶۲۲-۹۷۸

شابک:

HD۳۰/۲۹

رده‌بندی کنگره:

۶۵۸/۴۰۳۶

رده‌بندی دیوبی:

۸۴۴۸۶۸۰

شماره کتاب‌شناسی ملی:

گوی و میدان

گام به گام فعالیت‌های مسئله‌محور،

از مسئله‌یابی تا حل مسئله

پدیدآورنده: مؤسسه متد (مرکز توسعه دانش مسئله‌محوری)

ناشر: انتشارات سدید (بسیج دانشگاه امام صادق علیه السلام)

چاپ اول: تابستان ۱۴۰۰ | تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه | قیمت: ۲۵۰۰۰ تومان

آدرس: تهران خیابان انقلاب - نرسیده به فلسطین جنوبی - پلاک ۱۱۱۸ -

واحد ۱/۲ - مؤسسه علمی فرهنگی سدید | ۰۲۱-۶۶۴۸۵۰۵۵

۰۹۱۰۹۸۰۵۰۵۵ | @sadidisu.ir | sadidisu.ir

شابک: ۶-۳۲-۶۰۱۸-۶۲۲-۹۷۸

انتشارات
سدید

فهرست

مقدمه | ۱۰

فصل اول: ادبیات نظری مسئله محوری | ۱۳

مقدمه | ۱۵

مسئله چیست؟ | ۱۵

ترسیم وضع مطلوب و جامعه ایده آل | ۱۸

رویکردهای مسئله محوری | ۱۹

مسئله یابی | ۲۲

فهرست یا نظام مسائل | ۲۴

تفاوت مسئله با واژگان مشابه | ۲۶

دسته بندی مسائل | ۲۸

چیستی مسئله محوری | ۳۴

الزامات ورود به مسئله محوری (بایسته های فعال مسئله محور) | ۳۸

استمرار در راه مسئله محوری | ۴۲

روش ها و منابع کشف مسائل | ۴۳

فصل دوم: گام های عملیاتی مسئله محوری | ۴۹

گام اول: شناخت (تشخیص) مسئله | ۵۱

توصیف مقدماتی | ۵۳

تصویر مطلوب | ۵۵

وضعیت شناسی ۵۶
مسئله یابی ۵۷
منابع تهیه فهرست اولیه مسائل ۵۸
اهمیت چرا زدن ۵۹
روش «چرا زدن» ۶۰
علت ها ۶۳
اهمیت مسئله گلوگاهی ۶۴
تعیین مسئله اولویت دار (گلوگاه) ۶۵
گام دوم: شناخت محیط ۶۷
مخاطب شناسی ۶۹
تهاد شناسی ۷۲
گام سوم: حل مسئله ۷۷
تصمیم سازی ۷۹
ایده پردازی ۸۰
فرضیه سازی ۸۱
اراده حل مسئله ۸۴
برنامه ریزی تحولی ۸۴
تفاوت آینده نگری با آینده سازی ۹۱
گام چهارم: ارزیابی و اثر سنجی ۹۲
کتابنامه ۹۵

پیش‌گفتار

همان‌طور که در مقدمه به‌طور تفصیلی‌تر اشاره خواهیم کرد، بخشی از جامعه امروز ایران به‌طور عام، و روندهای مدیریتی آن به‌طور خاص، مبتلا به ترجمه متون غربی و به‌کارگیری این ترجمه‌ها به‌عنوان مبنا و روش است که نهایتاً این ترجمه‌ها و به‌کارگیری‌ها منتج به رویکردهای التقاطی می‌شود که از سویی با مسائل نشأت گرفته از تمدن غربی دست‌وپنجه نرم می‌کند و از سویی دیگر با مسائلی که با ایرانیت و اسلامیت ما ارتباط دارد، مواجه است. فهم این مسائل نسبت آن‌ها با یکدیگر در وهله اول و حل آن‌ها در مرحله بعد، نیازمند رویکردی الگویی عالمانه و خردمندانه است که هر علاقه‌مندی به رویکرد مسئله‌محوری فارغ از رشته تحصیلی یا سطح مسئولیت خود در کشور، قابلیت استفاده از آن را داشته باشد و بتواند با به‌کارگیری آن، مسائل عرصه مدنظر خود را به‌درستی درک کرده، مسائل اولویت‌دار را تشخیص داده و برای حل آن‌ها در سطح توان خود برنامه‌ریزی و اقدام نماید.

تأکید مقام معظم رهبری بر ضرورت یافتن مسئله و سپس ورود عالمانه و خردمندانه به حل آن‌ها از همین رو است که فرمودند «این مسئله‌یابی خیلی چیز مهمی است که ما بنشینیم مسئله‌یابی کنیم و بعد، آن مسائل را حل کنیم ... این مشکلات باید به‌صورت علمی حل بشود؛ اگر غیر عالمانه، غیرمدبرانه، بدون فکر و غیر خردمندانه وارد این مشکلات بشویم، حل نخواهد شد، مشکل پیچیده‌تر خواهد شد، استمرار پیدا خواهد کرد،

تکثیر خواهد شد و افزایش پیدا خواهد کرد. بنابراین مشکلات بایستی عالمانه حل بشود.^۱ قطعاً این ورود عالمانه و خردمندانه، به معنای گزیده برداری از مدل‌ها و الگوهای غربی نیست بلکه باید به مدل‌های بومی و متناسب با ایرانیت و اسلامیت خود تمسک کنیم که در این راستا نیز فرمودند «ما باید دنبال مدل بومی خودمان بگردیم. هنر ما این خواهد بود که بتوانیم مدل بومی پیشرفت را متناسب با شرایط خودمان پیدا کنیم».^۲

کتاب حاضر با هدف ارائه الگویی بومی با بهره‌گیری از الگوهای مختلف مطرح شده در حیطه مسئله‌یابی و حل مسئله، بیش از آنکه درصدد نظریه‌پردازی، جمع‌آوری، نقد و بررسی نظریات مختلف با ارجاعات علمی به کتب مرجع باشد، به دنبال ارائه مختصر و کاربردی مطالبی در حوزه مسئله‌محوری است تا فعالان عرصه مسئله‌محوری فارغ از سطح مدیریتی و رشته تحصیلی خود بتوانند با به‌کارگیری آن‌ها به روش عملیاتی و سریع مسئله‌یابی تا حل مسئله تسلط پیدا کنند. البته لازم به ذکر است که مخاطب هدف این کتاب افرادی هستند که اولاً از نظر محتوایی به سرفصل‌های مذکور در قسمت «الزامات ورود به عرصه مسئله محوری» در فصل اول، مسلط شده و مقدمات این حوزه را در خود ایجاد کرده باشند وگرنه تسلط به روش به‌تنهایی برای ایشان راهگشا نخواهد بود و ثانیاً هویتی تشکیلاتی - گرچه کوچک اما فعال و در حدیک هسته مسئله محور - داشته باشند وگرنه ورود فردی به عرصه حل مسئله با الگوی اتخاذ شده در این کتاب امکان‌پذیر نخواهد بود.

براین اساس به‌طور عام، مدیران و مسئولان حاکمیتی در سطوح مختلف و عرصه‌های متفاوت و به‌طور خاص مدیران هسته‌های مسئله محور، اندیشکده‌ها، پژوهشکده‌ها، حلقه‌های میانی، هسته‌های پیشرفت و امثالهم مخاطب مطالب این کتاب می‌باشند.

۱- بیانات دربیانات در دیدار جمعی از استادان، نخبگان و پژوهشگران دانشگاه همدان در تاریخ ۹۷/۰۳/۲۰

۲ - بیانات در دیدار استادان و دانشجویان کردستان در تاریخ ۸۸/۰۲/۲۷